

בס"ד: פרשת מטות

"והייתם נקיים מה' ומישראל"

בפרשתנו, משה מדבר עם שני השבטים וחצי, לעבור יחד עם כל עם ישראל אל ארץ ישראל כדי לעזור לעם ישראל במלחמתו לכבוש את הארץ. בדו-שיח שביניהם, נאמרו ביטויים אחדים והבולט בביטויים והוא בשימוש גם כיום... "ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו והייתם נקיים מה' ומישראל". הביטוי: והייתם נקיים מה' ומישראל" הוא ביטוי יסודי המבטא עומק של יושר והגינות הן כלפי הקב"ה והן כלפי בני אדם יחד... לפעמים יכול האדם לעשות דבר שיש לו רשות לעשות, והוא נקי כלפי שמים אבל אחרים רואים אותו, מתבוננים בו, אינם יודעים שעושה זאת ברשות, אבל משום מה עלול הדבר שהוא עושה לגרום לאחרים לחשוד בו והרי הוא גורם לחילול ה' ח"ו, לכן מן הראוי שגם יצא ידי חובת הבריות.

סיפורים רבים במקורות שלנו, מראים לנו את עומק הענין ועד כמה נזהרו גדולי ישראל, שלא לצאת רק ידי חובת שמים אלא גם לצאת ולהיות נקיים בעיני הבריות.

ידוע, מי שהיה נכנס ללשכה בבית המקדש כדי לאסוף את כסף התרומות היה נכנס לשם עם בגדים ללא כיסים, שלא יחשדו בו שמא יקח... (דרך אגב, אתם גם יודעים עוד באיזה בגד אין כיסים? אני מתעסק עם אנשים הלבושים בבגדים ללא כיסים, והמבין יבין...), בודאי אנשים הגונים היו ואין לחשוד בהם הקב"ה יודע לבבות ורואה את כל מעשיהם שעושים הם באמונה, אבל בכל זאת לצאת ידי חובת הבריות הן נכנסו ללשכה עם בגדים ללא כיסים..

מספרים בירושלמי בבא קמא דף י' על אבא הושעיא שהיה כובס במקצועו, והקפיד מאוד ללבוש בגד צמר שהיה עשוי ממין צמר אחד בלבד ולא מכמה מינים. מה הבעיה? צריך להבין, בעבר הצמר היה יקר מאוד, והיה אפשר "להזיז" קצת צמר מכל בגד שהגיע אליו למכבסה, והאנשים לא היו מרגישים, והיה יכול להכין לעצמו בגד מכל סוגי הצמר... אבל הוא אבא הושעיא הקפיד ללבוש אך ורק בגד מצמר ממין אחד.. כדי שיהא "נקי" גם מהבריות. לו היה קונה בכספו הפרטי בגד מסוגי צמר שונים בודאי היה נקי מה' אך מה יגידו הבריות, כן זה חשוב מאוד..

עוד סיפור במסכת יומא לח. משפחת בית גרמו, שעסקו באפית לחם הפנים במקדש, מעולם לא נמצאה בידי ילדיו פת נקיה, שמא יאמרו הבריות ממעשה לחם הפנים אוכלים ילדיהם,, כדי לקיים והייתם נקיים מה' ומישראל. עוד משפחה שעסקה בפיטום הקטורת בבית המקדש, משפחת אבטינס, הקפידו מאוד שמהמשפחה הזאת לא תצאנה כלות מבושמות מבתיהן, והחתנים ממשפחה זו התנו עם כלותיהם שלא יתבשמו.. שמא יאמרו הבריות ממעשה קטורת מתבשמים..

בתנחומא פקודי: מי יכול לחשוד חלילה במשה רבינו? ידוע בפרשת פקודי כל המנין של תרומות המשכן הכל עד הפרט האחרון משה מוסר דו"ח, נותן חשבון על כל דבר ודבר: זהב כסף ונחושת.. וגם בפרשתנו משה רבינו מוסר דו"ח על כל השלל שהביאו ואופן החלוקה שנקבעה, מכאן נלמד אנחנו כדי להיות אדם כשר לא די להיות טוב בעיני ה' אלא יש חשיבות עליונה להיות טוב גם בעיני אנשים... ואל יחשוב הרי אני מאנשי האמונה אלא יש להיות אדם להיות נקי מישראל.